

Brood en Rozen
Nr. 3, september 1998

Het redactioneel van Paule Verbruggen spitst zich toe op de kritiek van een geschiedschrijving, die teveel als een analytische sociale wetenschap beschouwd werd, waarbij de "menselijke ervaringen en de subjectieve elementen van het menselijk bestaan verwaarloosd (werden)". Vandaar een reeks artikels, die onder de hoofding "nieuwe culturele geschiedschrijving" aandacht besteden aan herinneringen en ervaringen.

Zo schrijft Armand Sermon een aantal kritische ideeën neer rond het thema "arbeiders en cultuur". Rond dezelfde thematiek twee artikels over Ernst Busch en zijn aanwezigheid in Nederland, Vlaanderen en het AMSAB, waarbij ook hier de nadruk ligt op persoonlijke herinneringen en ervaringen.

Tenslotte wordt in korte kronieken o.m. gewezen op jubilea als die van de componist van "De Internationale", Pierre de Geyter, die 150 jaar geleden geboren werd en Edward Anseele, waarvan de vijftigste verjaardag van de oprichting van zijn monument herdacht wordt.

*Brood en Rozen - Tijdschrift voor de Geschiedenis van
Sociale Bewegingen (driemaandelijks)*
Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging
Bagattenstraat, 174, 9000 Gent,
tel. 09.224.00.79 - fax. 09.233.67.11

Kritiek: Waarvoor filosofie ?
Nr. 32, 1997

"Het ligt voor de hand dat filosofen ook de vraag stellen naar de zin van het filosoferen." Zo luidt de aanvangszin (maar het is ook de betekenis van de titel) van dit themanummer, waarin gepeild wordt naar het waarom en het hoe van de filosofische invalshoek van het denken.

Geheel in de lijn van de klassieke Duitse filosofie komt Fichte aan de beurt met zijn "Poging tot een nieuwe uiteenzetting van de

wetenschapsleer" of samengevat: "Eerste inleiding".

Voor Johan Moyaert is de wezenlijke vraag waar filosofie ergens voor dient en hij gaat dan ook nader in op de techniek van het filosoferen, waarbij een aantal "welbepaalde verrichtingen van het bewustzijn" als werkwijzen van het filosoferen worden voorgesteld. Hij concludeert door terug te grijpen naar de probleemstelling: waar het in de filosofie om gaat, (zijn) "princiële strijdvragen in verband met de fundamentele keuzen die gemaakt zijn en die misschien moeten worden herzien."

Rudolf Boehm beantwoordt de titelvraag met een aantal "stellingen", zoals o.m. de filosofie heeft geen eigen domein, een principe is het eerste waarvandaan iets is (of bestaat), wordt (of ontstaat) of gekend wordt, enz.

Koen Boey maakt een aantal kantekeningen bij de tekst van Boehm en gaat verder met niet enkel de vraag te stellen naar de bestaansreden van de filosofie maar te informeren naar welke filosofie dan bedoeld kan worden. Hij pleit hierbij voor een vorm van pluralisme en verdraagzaamheid, er zorg voor dragend dat deze niet wortelt in het postmodernisme en ook elke coëxistentie onder ideologieën wordt afgewezen.

Andere auteurs brengen al filosoferend variaties aan bij hetzelfde thema, zoals Paul Willemarck met de tekst: Nood aan filosofie, en Lode Frederickx over de mogelijkheid en noodzakelijkheid van de filosofie. Zeer concreet en politiek marxistisch geëngageerd belicht Guy Quintelier de noodzaak van een ideologiekritische vorming. "Kritiek" kon dan ook dit nummer niet beter besluiten dan met een klassieke tekst van Marx zelf: Het geheim van de speculatieve constructie (uit "De Heilige Familie").

Tenslotte nog een recensie over "De twintigste eeuwse filosofie in hoofdwerken" (Boey, Cools, Leylich en Oger - Acco, 1997) door Willy Coolsaet.

Kritiek (tweemaal per jaar)
Genootschap voor Fenomenologie en Kritiek

p.a. Kritiek, Keizer Karelstraat 160, 9000 Gent

Vlaanderen Morgen

Nr.5. oktober 1998.

Een aantal samenlevingsproblemen vertonen gemeenschappelijke aspecten. Bedoeld wordt de integratie van de moslims, de vrees voor de toenemende verdringing van de Vlamingen in het Brusselse wegens de invoering van het euro-stemrecht en de versoepelende integratie.

Twee vragen vormen de kern van deze problematiek, nl. de vraag naar de waarde van de historische grenzen van taal en cultuurgebieden en de vraag hoeveel diversiteit inzake taal en cultuur een gemeenschap kan verwerken. De geschiedenis kan aanwijzingen geven voor het oplossen van deze vragen.

Aan het woord komen Sarie Abdeslam en Mohammed Sebbahi (over de Islam in België tussen buitenlandse bevoogding en integratie), Guido Tastenhoye, die pleit voor een onafhankelijk Vlaanderen als voorwaarde voor de redding van Brussel, Herman Lauwers, die het heeft over humanistisch nationalisme en integratiebeleid en Leo De Haes over de multiculturele samenleving.

Tenslotte: brieven uit Zambia (Tineke Van de Eecken). een bespreking van van Lode Wils' *De messias van Vlaanderen - Frans Van Cauwelaert* en een standpunt i.v.m. de IJzerbedevaart.

Vlaanderen Morgen (tweemaandelijks)

Werkgemeenschap Vlaanderen Morgen

Meir 24, 2000 Antwerpen

tel. 03.213.40.40 - fax. 03.213.40.45

Werkgelegenheid - Arbeid - Vorming

Nr.3, augustus 1998

Dit tijdschrift bevat een massa feitelijke en objectiverende informatie. De rubriek "open forum" behandelt ditmaal een controversieel onderwerp: zwartwerk. Binnen deze rubriek opent Hans Bruyninck met definities, benaderende cijfers ontrent de omvang van het fenomeen en peilt hij naar mogelijke oorzaken.

Philippe De Baets gaat in op de sanctionering van zwartwerkers, terwijl Krista Van Hoof en Peter van der Hallen voor- en nadelen afwegen van de zg. multifunctionele sociale identificatiekaart (SIS-kaart).

Zowel de patronale organisaties als de vakbonden geven tot besluit hun visie weer en formuleren een aantal voorstellen voor een aanpak van de problematiek.

Verder vinden we in dit nummer onderwerpen behandeld rond arbeidsmarkt, arbeidsverhoudingen, beleidsproblemen, opleiding en onderwijs, arbeidsorganisatie met korte studies, al dan niet gesteund op wetgevendende en reglementaire gegevens, statistisch materiaal en wetenschappelijk onderzoek.

Werkgelegenheid - Arbeid - Vorming / Nieuwsbrief van het Steunpunt WAV

Steunpunt WAV - E. Van Evenstraat 2C, 3000 Leuven

tel. 016.32.32.39 - fax. 016.32.32.40

Wetenschappelijke Tijdingen

op het gebied van de geschiedenis van de

Vlaamse Beweging

LVII, nr. 3 september 1998

Wilfried Weets behandelt de geschiedenis van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond. Het is het derde en laatste deel van een reeks artikels. Ditmaal rond de periode 1953-1956. Als algemeen besluit over de evolutie van het KVHV tussen 1944 en 1956 stelt de auteur vast dat deze organisatie in het midden van de jaren vijftig opnieuw tot een hoge bloei kwam, zoals voor de Tweede Wereldoorlog, en traditie en beweging met elkaar wist te verbinden. Het einde van de zestiger jaren en vooral 1968 deed de bestaande studentenwereld uit elkaar spatten. Hierdoor werd het voortbestaan van een brede studentenbeweging onmogelijk en kwam de traditionele studentenbeweging volledig in de marge terecht.

In een korte bijdrage brengt Lode Wils de figuur van Edward Amter in herinnering. Amter zag honderd jaar geleden het levenslicht en wordt beschouwd als de bezieler van het Davidsfonds. Politiek evolueerde hij, evenals het Davidsfonds, in rechts-radicalen, nationalistische en anti-socialistische richting. Tijdens de bezetting hoopte hij binnen de Nieuwe Orde een monopoliepositie te bekomen voor zijn organisatie als culturele arm van het VNV. Dit mislukte evenwel en hij bekampte dan ook de culturele initiatieven van zowel het VNV als de sterk door de Duitse bezetter gesteunde DEVlag. Na de oorlog vertoonde zijn engagement belgicistische

en leopoldistische trekken om naderhand weer de Vlaams-nationalistische toer op te gaan.

Een andere jubileumdatum is verbonden met de, in 1789 geboren, Nederlandse politicus Thorbecke.

Thorbecke was een overtuigd voorstander van de vereniging van België en Nederland na het Weens Congres in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. De afscheiding van België in 1830 beschouwde hij als rampzalig en leidde bij hem tot het herdenken van de positie van Nederland binnen de Europese statengemeenschap. De historische en intellectuele betekenis van deze personaliteit uit de politieke geschiedenis van Nederland wordt belicht door Jan H. Drentje.

Het nummer bevat verder een aantal mededelingen en boekbesprekingen, waaruit we een zeer kritische recensie lichten van het werk van Sophie De Schaepdrijver "De Grote Oorlog. Het Koninkrijk België tijdens de Eerste Wereldoorlog". Voor de recensent, Johan Dedeurwaerder "schrijft Sophie De Schaepdrijver over de Vlaamse beweging wel met de afstandelijke bevreemding van iemand wie het, bij alle erkenning van de terechtheid van het Vlaams eisenprogramma, ontbreekt aan vertrouwdheid met en aan sympathie voor de aard en de sfeer van het ondankbare flamingantistische "dagwerk voor Vlaanderen".

Wetenschappelijke tijdingen op het gebied van de geschiedenis van de Vlaamse beweging. (driemaandelijks)

Vereniging voor Wetenschap

Leuvestraat 29bis, 9320 Erembodegem

(prof. dr. Frans-Jos Verdoodt)

Oikos

Nr. 7, lente 1998

"Stel je even een internationaal verdrag voor dat ondernemingen en investeerders de macht geeft om regeringen rechtstreeks te vervolgen voor cash-compensatie als tegenzet voor haast om het even welk regeringsbeleid of -actie dat hun winsten ondermijnt." Met deze inleiding, hernomen in het redactioneel, trekt Lori Wallach ten aanval tegen het Multilateraal Akkoord over Investerings (MAI). Dit verdrag heeft ernstige gevolgen voor het functioneren van de democratie, de soevereiniteit van de natie-staat, en beantwoordt aan de imperatieven van het neo-liberalisme, dat de macht van democratisch

verkozen regeringen inperkt ten voordele van het internationaal bedrijfsleven.

Onder de titel "Milieu, ontwikkeling en revolutie van de autochtone bevolking in Chiapas" stellen drie Mexicaanse academici een beknopt dossier samen (zie voor hetzelfde thema ook Cahiers Marxistes, nr. 209, juni-juli 1998, aangehaald in het VMT van september 1998).

Ludo De Brabander behandelt de situatie in Turks Koerdistan, waarbij hij de Westerse belangen, het optreden van de NAVO en de medeplichtigheid van België in de onderdrukking van de Koerden scherp bekritiseert. Een consequente houding van België zou een opschorting van het lidmaatschap van de NAVO impliceren.

In dit groene tijdschrift komt vanzelfsprekend ook het milieudebat en het milieubeleid in Vlaanderen ter sprake, dankzij Jan Verheke. Hij pleit o.a. voor "meer betrokkenheid t.a.v. de rol van de overheid, de beleidsintegratie, de waardenafweging en de vraagstukken, die ontstaan inzake de nieuwe relatie tussen economie en milieu."

Oikos sluit met een studie van Chris Ceustersmans over Murray Bookchin, die "dienst deed als een van de grootste hedendaagse theoretici en inspiratiebron voor de groene fundi's." Bookchin kennen we reeds uit vroegere artikelen in het VMT van de hand van Roger Jacobs, evenals uit de in deze rubriek gerecenseerde anarchistische bladen.

Nr. 8, zomer 1998

Voor Oikos zijn er redenen genoeg om, mede in aansluiting op de kritiek op het MAI-verdrag, blijvende aandacht te besteden aan de mondiale economie. Zo vragen Matthias Finger en James Kilcoyne, respectievelijk Zwitsers en Amerikaan, zich af waarom transnationale ondernemingen zich organiseren om het "mondiale leefmilieu te redden". De strategische benadering van deze ondernemingen behelst een poging tot perversie van de duurzame ontwikkeling. Via lobbywerk pogen zij elk internationaal verdrag naar hun hand te zetten.

Jean-Paul Deleage meent, naar aanleiding van de dulle koeienziekte, dat de huidige problemen dienen gekaderd binnen een beschavingscrisis, waarbij twee opvattingen inzake de moderniteit aan de orde zijn, die van het neo-liberalisme en die die het respect voor de medemens vooropstelt samen met een coöperatieve benadering van de natuur.

Een andere benadering van de ecologische (en dus van de beschavingscrisis) moet ook komen vanuit het economisch denken en dus vanuit een radicaal-ecologische benadering van de economie.

Xavier Declercq trekt, in een discussiebijdrage, hevig van leer tegen de buitenlandse politiek van de Europese commissie, die steeds meer bepaald wordt door een commissaris van handel (Leon Brittan).

Oikos - politiek-milieu-cultuur
· Drongenstraat 13, 9031 Drongen
tel. en fax. 09.236.34.82
e-mail dirk.holemans@rug.ac.be

Perspectief

nr.52

Dit nummer omvat een aantal korte beschouwende verhandelingen over uiteenlopende onderwerpen als de onttovering van de utopie, modernisme en postmodernisme, anarchisme en vrouwenhaat, het manifest van People's Global Action, de componist van de Internationale Pierre De Geyster, wapenproductie - een oproep tot deelname aan de protestmanifestatie tegen de Vlaamse wapenindustrie voor het Vlaams parlement.

Perspectief - anarchistisch tijdschrift (driemaandelijks)
Libertaire Studiegroep,
Kolegemstraat 168, 9032 Wandelgem

verZ

Nr.12, oktober-december 1998.

Dit laatste nummer van de jaargang grijpt in op de recente gebeurtenissen rond het asielbeleid (de dood van het Nigeriaanse meisje Semira Adamu). Uit "Le Monde diplomatique" van oktober 1996 wordt een kritisch artikel van Didier Bigo overgenomen. De auteur onderzoekt de relatie tussen veiligheid, immigratie en sociale controle en stelt zich de vraag of we evolueren naar een Orwellstaat. Voor hem zijn we gelukkig nog niet zo ver als Georg Orwell voorzag. Toch vreest hij een afdrijven naar meer dwangcontroles aan de grenzen en over minderheidsgroepen, buiten het bereik van de democratische mechanismen. "In de strijd tegen de misdaad, de drugs en het terrorisme (drie plagen, die gepaard gaan met de mondialisering)

boek men weinig resultaat. Is het misschien daarom dat men op zoek gaat naar zondebokken?"

Voor dit nummer beschouwt de redactie, als tweede zwaartepunt, een verslag over de internationale conferentie van Lissabon over het liberale municipalisme. Deze stroming binnen het anarchisme (wil) "de revolutionaire arena verplaatsen van de werkplaats naar de vrije gemeente om zo tot een systeem van directe democratie te komen."

Tot besluit is er het tweede deel over de Franse groep "Socialisme ou Barbarie" van weleer, waarin ditmaal aandacht wordt besteed aan de begrippen bureaucratie en privatisering, met een weergave van de ideeën van Cornelius Castoriadis.

verZ (driemaandelijks)
Kempenhof 45, 3500 Hasselt

Transfer

Vol.4, Nr.2, zomer 1998.

Veranderingen op het vlak van de verhoudingen binnen het bedrijf en nieuwe organisatievormen zijn onderwerpen van een debat op Europese schaal. Centraal hierin staat het zoeken naar een compromis tussen het Noord-Amerikaans model, gekenmerkt door flexibiliteit, werkonzekerheid en deregulering en wat gecapiteerd wordt als het Europees sociaal model.

Inhoudelijk behandelen de papers een betere arbeidsorganisatie, die zowel jobs schept en zowel de bestaande tewerkstelling als de competitiviteit van de Europese ondernemingen zou verbeteren. Voor het bereiken van deze doelstellingen wordt er gepleit voor een model van gezamenlijke participatie van managers, werknemers en hun organisaties.

In hetzelfde nummer wordt een tekst gewijd aan de reacties van de vakbewegingen op de totstandkoming van de Europese Monetaire Unie.

Zoals gewoonlijk bevat dit nummer ook veel achtergrondinformatie omtrent uiteenlopende socio-economische evenementen, ontwikkelingen, verslagen over conferenties en congressen, alsmede enkele boekbesprekingen.

Transfer - European Review of Labour and Research
(driemaandelijks)

European Trade Union Institute - Emile Jacqmainlaan 155,
1210 Brussel, tel. 02.224.04.97 - fax. 02.224.05.13

Monthly Review

Vol. 50, nr.4, september 1998.

Eens te meer worden de schijnwerpers gericht op de crisis in Oost-Azië met een tekst van David Mc Nally: Globalization on trial - crisis and class struggle in East Asia. De auteur meent dat Oost-Azië een speerpunt vormt in de internationale klassenstrijd en een Aziatisch model kan doen groeien van arbeidersverzet tegen de globalisering.

Valentin Maslyukov, een schrijver en militant van de Partij van Communisten van Belorus, verrast ons met een ontluisterend en onthutsend verhaal over de recente geschiedenis van zijn land (conservatief en nostalgisch?).

Victor Wallis schetst de geschiedenis van links in de Verenigde Staten tijdens de periode 1968-1998. In de jaren '60 was links duidelijk zichtbaar aanwezig. Dat kan niet meer gezegd worden over de jaren '90. Toch hebben vele linkse militanten, zij het in verspreide orde, de basis gelegd voor een volkse beweging. Victor Wallis meent dat men dient te leren successen te erkennen en hierop te steunen om inspiratie te vinden voor de socialistische boodschap.

Monthly Review - an independent socialist magazine
(maandlijks)

Monthly Review Foundation
122 West 27th Street New York NY 10001
tel.212.691.2555 - fax. 212.727.3676

New Left Review

The economics of global turbulence (Robert Brenner)

Nr. 229, mei juni 1998

Deze speciale uitgave van NLR bestaat uit een studie van de wereldeconomie van 1945 tot heden. De Amerikaanse marxistische historicus Robert Brenner zoekt naar de mechanismen achter de lange termijncrisis van het systeem sedert 1970 en de de factoren die aan de basis liggen van de loondepreciatie, de hoge werkloosheidsgraad en de ongelijke ontwikkeling. De crisis leidt tot storende en verreikende problemen voor het verder verloop van de globale economie.

De uitgever is van mening dat Brenners studie op een unieke wijze economisch en historisch

inzicht combineert. Hij poneert dat Marx een waardige opvolger heeft gevonden!

New Left Review (tweemaandelijks)

New Left Review Ltd.
6 Meard Street, London W1V 3HR
tel. 0171 734 8839 - fax.0171 734 0059
e-mail: newleftreview@compuserve.com

South East Europe Review for Labour and Social Affairs

Vol. 1 Nr.3, september 1998.

In dit tijdschrift vinden we een breed overzicht van diverse sociale, politieke en economische items en ontwikkelingen in alle landen van Zuid-Oost Europa door auteurs die dikwijls zelf afkomstig zijn uit deze regio. Zo wordt op het politieke terrein aandacht besteed aan het Kosovo-conflict en de sociaal-economische aspecten ervan en aan de situatie in Moldavië waar de parlementsverkiezingen een tweede kans betekenen voor de hervormingspolitiek.

Arbeidsvraagstukken (wetgeving, industriële relaties) komen aan bod, zowel voor het geheel van de regio, als meer in het bijzonder voor Slovaakse, Slovenie en Hongarije. Voor Bulgarije en Roemenie worden de sociale zekerheidstelsels en de sociale wetgeving bekeken. Voor Servië en de Republika Srpska wordt de rol van de media onderzocht.

Het tijdschrift brengt ook een verslag van een internationaal seminarie in Servië over privatisering.

South East Europe Review for Labour and Social Affairs
(diemaandelijks)

Editor Peter Scherrer
Hans Bockler Foundation,
Bertha von Suttner Platz 1, D 40227 Düsseldorf
tel. 49.211.77780 - fax. 49.211 77784223
e-mail: Peter.Scherrer@boeckler.de

Cahiers Marxistes

Nr. 210, september-oktober 1998.

Honderdvijftig jaar Communistisch Manifest gingen niet onopgemerkt voorbij aan *Cahiers Marxistes* dat deze verjaardag op een bijzonder originele wijze wil vieren. Zo vertrekt Michel Godard met een politieke verkenning van Marx' aanwezigheid in Brussel om daarna deze Brusselse etappe aan te vullen met de publicatie van

de "Catechisme du proletaire", een vanuit de gevangenis geschreven brochure door Victor Tedesco, een gezel van Marx en Engels.

Francis Bismans levert een bijdrage tot een gedesacraliseerde lectuur van het Manifest door aan te tonen dat de tekst vooral dient gesitueerd binnen het revolutiejaar 1848. Deze historische lectuur laat kritische besluiten toe m.b.t. de voorspellingen van Marx en Engels inzake de evolutie van het kapitalisme.

De bijdrage van de Franse economen Gerard Dumenil en David Levy: "Productieverhoudingen en klassestructuur van het kapitalisme, 150 jaar later" impliceert eenzelfde toe te juichen visie op het "marxismebedrijf". De auteurs gaan uit van de concepten van Marx om een van zijn voorspellingen in twijfel te trekken. Een overschrijding van het kapitalisme leidt niet noodzakelijk tot een klasseloze maatschappij. De nieuwe productiewijze, gekenmerkt door een combinatie van kapitalistische en "cadristische" (beheerskaders) verhoudingen, zou de kapitalistische samenlevingen nu kenmerken.

Een soortgelijke niet-dogmatische benadering van Marx vinden we bij de filosoof Jean-Renaud Seba die, steunend op Kant, pleit voor een rationele confrontatie met het idealisme in de filosofie.

Pierre Lebrun benadert, vanuit het oogpunt van een historicus, de technische vooruitgang en de groei om stil te staan bij de aandacht van Marx voor technologische fenomenen.

Men kon in dit jubileumnummer ook niet voorbijgaan aan de sterk mediatiek georchestreerde publicatie van het zg. "Livre noir du communisme". Jean-Marie Chauvier en Giovanni Carpinelli brengen hierrond tegengestelde kritische bedenkingen.

Tot slot andermaal een (zeer trieste) verjaardag, in herinnering gebracht door Didar Fawzy, die het leven en de politieke activiteit schetst van de 20 jaar geleden te Parijs vermoorde Frans-Egyptische communist Henri Curiel.

Cahiers Marxistes (tweemaandelijks)
Free asbl, Stalingradlaan 21, 1000 Brussel
tel. 02.511.93.89

La pensée

Nr.315, juli-augustus-september 1998.

Europa vormt het hoofdthema van verscheidene artikels. Voor Yves Dimicoli betekent de

totstandkoming van de euro niet "het einde van de geschiedenis". Een "brede eenheidsactie is nodig om de nodige kredieten af te dwingen, die aangewend kunnen worden voor een politiek van tewerkstelling". De auteur bepleit een "monnaie commune de cooperation", die zou toelaten de antagonismen van de eenheidsmunt te overschrijden.

Bernard Morel en Martin Vanier beschouwen de Europese ruimtelijke ordening als een inzet van de staat voor een Europa van de regio's.

Henri Jacot beschouwt de kloof tussen het "monetair Europa" en het "sociaal Europa" niet als noodzakelijkerwijze blijvend. Een convergentie tussen beiden zal zich ontwikkelen, hetzij van bovenaf, hetzij vanuit de basis. De auteur doet een aantal voorstellen in het raam van een progressistisch alternatief, dat een parallélisme inhoudt tussen het monetair proces en de ontwikkeling van tewerkstelling en de bevordering van sociale rechten. Het optreden van de sociale bewegingen is nodig om de huidige Europese constructie in deze zin om te buigen.

Bij de uitvoering van het Verdrag van Lome geven de voornaamste Europese machten blijk van een groeiende onverschilligheid voor het ontwikkelingsbeleid. De Europese Unie heeft zich niet los gemaakt van het dominerend liberaal model, betoogt Francis Wurtz.

Ook de Europese Middelandse Zee-politiek wordt volgens Paul Sindic geïnspireerd door de neo-liberale dogma's met als gevolg een verhoogd risico voor spanningen en crisissen in de regio.

Ook voor Oost-Europa kan men zich afvragen welke toekomst er bestaat bij een uitbreiding van de EU tot de staten van deze regio. Voor Catherine Samary bestaat er geen progressistisch alternatief in het Oosten, indien dit niet eerst aanwezig is in de schoot van de EU.

Tot afsluiting van dit Europees hoofdstuk schetst de historicus Michel Vovelle de ontwikkelingsgang van het Europese idee binnen het verlichtingsdenken en de herformulering ervan met de ervaring van de Franse revolutie.

"La Pensee" bevat verder artikels over de nieuwe aspiraties binnen het christendom, die blijk geven van een emancipatorisch streven. "De God waarvan zij getuigen wordt geïncarneerd in een historische menselijke conditie" (Antoine Casanova); een bijdrage van Luc Beyer de Rycke, die zich afvraagt of België na het jaar 2000 nog in stand zal te houden zijn met een

Vlaanderen dat naar onafhankelijkheid neigt; een artikel van Roselyne Waller, die de vaderfiguur binnen het oeuvre van Aragon onder de loep neemt; een filosofie-paper van Andre Tosel met de vraagstelling welke geschiedenistheorie voor de crisis van de geschiedenisfilosofieën dient geconcipieerd.

La pensée (driemaandelijks)
Espaces Marx,
64 Boulevard Auguste Blanqui,
75013 Paris,
tel. 01.42.17.45.17

(Jos Wolles)